

Sygn. akt VU 3199/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2015 roku

Sąd Okręgowy – V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Główczyński

Protokolant: Magdalena Pańków

po rozpoznaniu w dniu 10 lutego 2015 roku w Legnicy

sprawy z wniosku Przedsiębiorstwo – Produkcyjno – Usługowo - Handlowe (...) Sp. z o.o. w L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o odstąpienie od podwyższenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe o 100 %

na skutek odwołania Przedsiębiorstwo – Produkcyjno – Usługowo - Handlowe (...) Sp. z o.o. w L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 24 października 2014 roku

znak (...) dec. nr (...)

I. oddala odwołanie,

II. zasądza od Przedsiębiorstwo – Produkcyjno – Usługowo - Handlowe (...) Sp. z o.o. w L. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VU 3199/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 24 października 2014 r. stwierdził, że stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe jaka zostanie ustalona dla płatnika składek PPUH (...) w najbliższym roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 01 kwietnia 2015 r. do 31 marca 2016 r., podwyższa się o 100,00 %.

W odwołaniu od powyższej decyzji Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo - Handlowe (...) Spółka z o.o. w L. wniosło o jej uchylenie w całości. W uzasadnieniu płatnik składek stwierdził, iż wszystkie stwierdzone podczas pierwszej przeprowadzonej w okresie od 10 lipca 2012 r. do 29 listopada 2012 r. kontroli uchybienia skutkujące wydaniem wskazanych w punktach 1 do 10 uzasadnienia odwołania decyzji nakazowych zostały wykonane. Podczas drugiej, przeprowadzonej w czasie od 27 sierpnia 2014 r. do 12 września 2014 r. kontroli inspektor pracy stwierdził ponowne wystąpienie tylko dwóch uchybień wymienionych w punktach 7 (wstrzymanie eksploatacji prasy krawędziowej (...) nr inw. (...) do czasu wykonania sterowania uniemożliwiającego operowanie rękami przez operatora w strefie zagrożenia podczas cyklu pracy maszyny) i 9 (wstrzymanie eksploatacji tokarki uniwersalnej typ (...) nr inw. (...), do czasu zamontowania kompletnej osłony wrzeciona oraz zainstalowania w sposób prawidłowy krańcowego wyłącznika bezpieczeństwa) oraz spadek, według subiektywnej oceny inspektora pracy, widoczności oznakowania

strefy niebezpiecznej odbioru materiału, wymienionej wyżej w punkcie 10 (natychmiastowe wykonanie wygradzenia i oznakowania barwami bezpieczeństwa strefy odbioru blachy dla gilotyny (...) nr inw. (...)). Decyzja nr (...) została wykonana. W późniejszym okresie ustalono, że dopuszcza się sterowanie nożne w następujących sytuacjach cyklu produkcyjnego: kiedy arkusz blachy jest duży i wymaga manipulacji i kontroli, co jednocześnie zapewnia brak możliwości operowania rękoma przez operatora w strefie zagrożenia oraz przy używaniu elementów pomocniczych chwytających (szczypiec) w sytuacji kiedy detal jest niewielkich rozmiarów. Oceniono, że niewielki skok tłoczniaka oraz bardzo wolne tempo przesuwu umożliwiają bezpieczne zastosowanie takiego rozwiązania. Również decyzja nr (...) została wykonana. Osłona wrzeczona została zamontowana oraz zamontowano wyłącznik bezpieczeństwa. Jednak w trakcie dalszej eksploatacji starej maszyny pojawiły się problemy z funkcjonowaniem wyłącznika krańcowego. Podczas ostatniej kontroli został on jednak naprawiony i spełnia swoją funkcję. Od momentu wydania decyzji do czasu naprawy, maszyna była wyłączona z eksploatacji. Wskazując na powyższe płatnik składek stwierdził, iż w okresie dwóch lat w zakresie objętym pierwszą kontrolą nastąpiła poprawa stanu bhp w zakładzie. Podczas drugiej kontroli inspektor pracy dodatkowo stwierdził m.in. :

- 1) znaczne zużycie i pokrzywienie kraty na posadzce komory śrutowniczej, zagrażające potknięciem się pracownika,
- 2) zużycie szyby wziernikowej w drzwiach wejściowych do komory śrutowniczej w stopniu uniemożliwiającym (wg subiektywnej oceny inspektora pracy) kontakt z pracownikiem wykonującym pracę w śrutownicy,
- 3) brak przeszkolenia stanowiskowego pracownika w dziedzinie bhp na stanowisku śrutowania, dwóch pracowników,
- 4) dopuszczenie pracownika do pracy bez zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do wykonywania śrutowania,
- 5) brak oznakowania pomieszczenia lakierni znakami informującymi o zagrożeniu wybuchowym i strefach zagrożenia wybuchem,
- 6) brak wyposażenia w ubrania robocze i środki ochrony indywidualnej dwóch pracowników wykonujących prace szlifierskie i spawalnicze.

W celu usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w punktach 1 – 6 inspektor pracy wydał 10 decyzji nakazowych pisemnych, a także 12 ustnych w celu usunięcia innych drobnych uchybień przed zakończeniem kontroli. Wszystkie te decyzje zostały i są realizowane w terminach określonych przez inspektora pracy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu podano, że we wskazanej w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji sytuacji organ rentowy jest zobowiązany podwyższyć składkę o 100 %, nie posiada w tym zakresie jakiegokolwiek luzu decyzyjnego, bez względu na rodzaj rażącego naruszenia przepisów bhp zawsze będzie podwyższona o 100 %. Inspektor pracy w każdej z dwóch przeprowadzonych kontroli stwierdził rażące naruszenia przepisów bhp, które stwarza bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia pracowników. Bez znaczenia jest rodzaj naruszonych przepisów, nie muszą być to te same przepisy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

We wniosku z dnia 18 września 2014 r. Inspektor Pracy Państwowej Inspekcji Pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy we W. Oddział w L. wniósł o podwyższenie płatnikowi składek Przedsiębiorstwo – Produkcyjno – Usługowo - Handlowe (...) Sp. z o.o. z siedzibą w L. o 100 % stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe ustalonej na najbliższy rok składkowy w związku ze stwierdzeniem w wyniku dwóch kolejnych kontroli, rażącego naruszenia przepisów bhp. W uzasadnieniu wniosku Inspektor Pracy stwierdził, iż w wyniku dwóch kontroli, przeprowadzonych w okresach od 10 lipca do 29 listopada 2012 r. i od 27 sierpnia do 12 września 2014 r. inspektorzy pracy stwierdzili rażące naruszenie przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Inspektor wskazał, iż w wyniku pierwszej kontroli inspektor pracy w związku ze stwierdzonym bezpośrednim zagrożeniem życia i zdrowia pracowników zakładu wydał decyzje o wstrzymaniu eksploatacji:

1. tokarki uniwersalnej typ (...) nr inw (...) do czasu zamontowania kompletnej osłony wrzeciona oraz zainstalowania w sposób prawidłowy krańcowego wyłącznika bezpieczeństwa,
2. tokarki Nr inw. (...), do czasu zamontowania kompletnej osłony wrzeciona oraz zainstalowania krańcowego wyłącznika bezpieczeństwa w taki sposób, aby niemożliwa była praca tokarki przy częściowo uchylonej osłonie,
3. walcarki do gwintów typ (...), nr inw (...), do czasu zamontowania górnej osłony roboczych wałów rozbieżnych,
4. walcarki do gwintów typ (...), nr inw. (...), do czasu zamontowania górnej osłony roboczych wałów rozbieżnych,
5. walcarki do gwintów typ (...), nr inw (...), do czasu zamontowania górnej osłony roboczych wałów rozbieżnych,
6. tokarki uniwersalnej łuszczarki, nr inw. (...), do czasu zamontowania kompletnej osłony wrzeciona oraz zainstalowania krańcowego wyłącznika w taki sposób, aby niemożliwa była praca tokarki przy częściowo uchylonej osłonie,
7. prasy krawędziowej (...), nr inw (...) do czasu wykonania sterowania uniemożliwiającego operowanie rękoma przez operatora w strefie zagrożenia podczas cyklu pracy maszyny,
8. tokarki typ (...), nr inw (...), do czasu zamontowania kompletnej osłony wrzeciona oraz zainstalowania krańcowego wyłącznika bezpieczeństwa w taki sposób, aby niemożliwa była praca tokarki przy częściowo uchylonej osłonie,
9. tokarki typ (...), nr inw. (...), do czasu zamontowania kompletnej osłony wrzeciona, oraz zainstalowania krańcowego wyłącznika bezpieczeństwa w taki sposób, aby niemożliwa była praca tokarki przy częściowo uchylonej osłonie,
10. inspektor pracy wydał z uwagi na zagrożenia decyzję podlegającą rygorowi natychmiastowemu wykonaniu o wynagrodzenie i oznakowanie barwami bezpieczeństwa strefy odbioru blachy dla gilotyny (...), nr. inw. (...).

W trakcie następnej kontroli inspektor pracy stwierdził, iż eksploatowane były:

1. prasa krawędziowa (...), nr inw. (...)

Cykl roboczy prasy sterowany był nożnie, zatem stwierdzono nieprawidłowość tożsamą ze stwierdzoną w trakcie wcześniejszej kontroli. Z uwagi na znaczne zagrożenie życia i zdrowia osób obsługujących prasę inspektor pracy wydał decyzję wstrzymania eksploatacji prasy krawędziowej, z uwagi na możliwości operowania rękoma w pobliżu strefy niebezpiecznej w trakcie cyklu roboczego prasy. Możliwość operowania rękoma w strefie roboczej pras krawędziowych stwarza szczególnie duże zagrożenie mogące przy aktywacji doprowadzić do znacznych skutków dla zdrowia operatora prasy.

2. tokarki typ (...), nr inw. (...)

Uruchomienie prasy wrzeciona tokarki było możliwe przy uniesionej osłonie, zatem stwierdzono nieprawidłowość tożsamą ze stwierdzoną w trakcie wcześniejszej kontroli. Inspektor pracy skierował decyzję o wstrzymaniu eksploatacji tokarki.

W trakcie ponownej kontroli stwierdzono, iż nie było rozróżnialne oznakowanie strefy niebezpiecznej odbioru materiałów od gilotyny (...), nr inw. (...).

Niezależnie od stwierdzonych powtarzających się, wymienionych naruszeń, stwierdzono rażące naruszenie przepisów bhp przy pracach szczególnie niebezpiecznych śrutowania i lakierowania natryskowego.

Krata posadzki komory śrutowniczej była w znacznym stopniu pokrzywiona, zagrażająca potknięciem. Szyba wziernikowa umiejscowiona na drzwiach wejściowych była zużyta w stopniu uniemożliwiającym kontakt wzrokowy z pracownikiem wykonującym pracę w śrutownicy (przy włączonych punktach świetlnych w komorze śrutownicy nie

były one nawet rozróżnialne). Wykonywanie prac w komorze śrutowniczej z uwagi na szczególnie duże zagrożenie wymaga asekuracji przez pracownika będącego na zewnątrz komory, który winien mieć stały kontakt wzrokowy z wykonującymi pracę wewnątrz komory. W związku z powyższym inspektor pracy wstrzymał eksploatację komory śrutowniczej. Pracownik wykonujący pracę w komorze śrutowniczej nie odbył wymaganego szkolenia stanowiskowego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowisku śrutowania. Stąd inspektor pracy wydał decyzję o skierowaniu pracownika do innych prac. Drugiego pracownika obsługi śrutownicy pracodawca dopuścił do pracy nie uzyskawszy zaświadczenia o braku przeciwwskazań lekarskich do wykonywania przez niego prac śrutowania; zatem inspektor pracy wydał decyzję o skierowaniu pracownika do innych prac.

W zakresie nie przestrzegania przepisów bhp przy wykonywaniu prac lakierniczych wykonywanych metodą natryskową stwierdzono, że prace lakiernicze wykonywane są w zakładzie na bazie organicznej (używane są materiały bardzo łatwo palne, których pary tworzą atmosferę wybuchową). Pomieszczenie lakierni nie zostało oznakowane znakami informującymi o zagrożeniu wybuchowym i strefach zagrożonych wybuchem. Pracodawca nie opracował dokumentu zabezpieczenia przed wybuchem.

W trakcie kontroli ustalono, iż dwaj pracownicy wykonujący prace szlifierskie i spawalnicze, przy których występują znaczne zagrożenie, nie zostali wyposażeni w ubrania robocze (ochronne) i środki ochrony indywidualnej. Inspektor pracy wydał zatem decyzje o skierowaniu pracowników do innych prac.

d o w ó d: wnioski w aktach ubezpieczeniowych, k. 2.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 24 października 2014 r. stwierdził, że stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe jaka zostanie ustalona dla płatnika składek PPUH (...) w najbliższym roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 01 kwietnia 2015 r. do 31 marca 2016 r., podwyższa się o 100,00 %. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał na wniosek z dnia 18 września 2014 r. Inspektora Pracy Państwowej Inspekcji Pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy we W. Oddział w L., który wniósł o podwyższenie płatnikowi składek Przedsiębiorstwo – Produkcyjno – Usługowo - Handlowe (...) Sp. z o.o. z siedzibą w L. o 100 % stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe ustalonej na najbliższy rok składkowy w związku ze stwierdzeniem w wyniku dwóch kolejnych kontroli, rażącego naruszenia przepisów bhp. Podał, iż w wyniku przeprowadzonej w okresie od 10 lipca 2012 r. do 29 listopada 2012 r. kontroli inspektor pracy w związku ze stwierdzonym bezpośrednim zagrożeniem życia i zdrowia pracowników zakładu wydał decyzje o wstrzymaniu eksploatacji:

- tokarki uniwersalnej typ (...) nr inw (...) oraz tokarki nr inw. 410-085 do czasu zamontowania kompletnej osłony wrzeciona oraz zainstalowania w sposób prawidłowy krańcowego wyłącznika bezpieczeństwa,

- walcarki do gwintów typ (...), nr inw (...), typ (...), nr inw (...), typ (...), nr inw (...), do czasu zamontowania górnej osłony roboczych wałów rozbieżnych,

- tokarki uniwersalnej łuszcarki, nr inw (...), do czasu zamontowania kompletnej osłony wrzeciona oraz zainstalowania krańcowego wyłącznika bezpieczeństwa,

- prasy krawędziowej (...), nr inw (...) do czasu wykonania sterowania uniemożliwiającego operowanie rękoma przez operatora w strefie zagrożenia podczas cyklu pracy maszyny,

- tokarki typ (...), nr inw (...), do czasu zamontowania kompletnej osłony wrzeciona oraz zainstalowania krańcowego wyłącznika bezpieczeństwa,

- tokarki typ (...), nr inw (...), do czasu zamontowania kompletnej osłony wrzeciona, oraz zainstalowania krańcowego wyłącznika bezpieczeństwa.

Inspektor pracy wydał z uwagi na zagrożenia decyzję podlegającą rygorowi natychmiastowego wykonania o wygrodenie i oznakowanie barwami bezpieczeństwa strefy odbioru blachy dla gilotyny (...), nr. inw. (...).

Organ rentowy wskazał, iż w wyniku kontroli przeprowadzonej w okresie od 27 sierpnia 2014 r. do 12 września 2014 r. inspektor pracy stwierdził nieprawidłowości tożsame ze stwierdzonymi w wyniku poprzedniej kontroli w trakcie eksploatacji prasy krawędziowej (...) nr inw. (...) oraz tokarki typ (...), nr inw. (...).

W trakcie ponownej kontroli stwierdzono, iż nie było rozróżnialne oznakowanie strefy niebezpiecznej odbioru materiałów od gilotyny (...), nr inw. (...). Stwierdzono także rażące naruszenie przepisów bhp przy pracach szczególnie niebezpiecznych śrutowania i lakierowania natryskowego:

- kratka posadzki komory śrutowniczej była w znacznym stopniu pokrzywiona, zagrażająca potknięciem,
- szyba wziernikowa umiejscowiona na drzwiach wejściowych była zużyta w stopniu uniemożliwiającym kontakt wzrokowy z pracownikiem wykonującym pracę w śrutownicy,
- wykonywanie prac w komorze śrutowniczej z uwagi na szczególnie duże zagrożenie wymaga asekuracji przez pracownika będącego na zewnątrz komory, który winien mieć stały kontakt wzrokowy z wykonującymi pracę wewnątrz komory,
- brak przeszkolenia stanowiskowego pracownika w dziedzinie bhp na stanowisku śrutowania. Drugi pracownik został dopuszczony do pracy bez zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań lekarskich do wykonywania przez niego prac śrutowania (inspektor pracy wydał decyzję o skierowaniu pracownika do innych prac).

Prace lakiernicze wykonywane są w zakładzie na bazie organicznej (używane są materiały bardzo łatwo palne, których pary tworzą atmosferę wybuchową). Stwierdzono brak oznakowania pomieszczenia lakierni znakami informującymi o zagrożeniu wybuchowym i strefach zagrożonych wybuchem. Pracodawca nie opracował dokumentu zabezpieczenia przed wybuchem.

Ustalono trakcie brak wyposażenia w ubrania robocze i środki ochrony indywidualnej dwóch pracowników wykonujących prace szlifierskie i spawalnicze, przy których występują znaczne zagrożenie. Inspektor pracy wydał decyzję o skierowaniu pracowników do innych prac.

W wyniku ostatniej kontroli inspektor pracy wydał 12 decyzji ustnych oraz 10 pisemnych.

(n i e s p o r n e)

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stan faktyczny sprawy jest w istocie niesporny a jej istota sprowadza się do rozważenia, czy wskazane w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji okoliczności uzasadniają zastosowanie w stosunku do płatnika składek podwyższonej o 100 % stopy składki na ubezpieczenia wypadkowe.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009 r., Nr 167, poz. 1322) inspektor pracy może wystąpić do jednostki organizacyjnej Zakładu właściwej ze względu na siedzibę płatnika składek z wnioskiem o podwyższenie składek, u którego w czasie dwóch kolejnych kontroli stwierdzono rażące naruszenie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, o 100 % stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe ustalonej na najbliższy rok składkowy.

Sąd podziela wyrażony w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 16 maja 2014 r., III AUa 1544/13 (LEX nr 1477042) pogląd, iż za rażące naruszenie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy należy rozumieć takie naruszenie przepisów bhp, które stwarza bezpośrednio zagrożenie życia i zdrowia pracowników. Literalna wykładnia art. 36 ustawy wypadkowej nie pozostawia wątpliwości, iż dla jego zastosowania wystarczy, aby przy każdej kontroli ujawniło się chociaż jedno rażące naruszenie przepisów BHP. Dla rozstrzygnięcia sprawy nie jest istotna

ilość stwierdzonych uchybień, a to, czy przy okazji każdej kontroli, chociaż jedno stwarzało zagrożenie dla życia lub zdrowia pracowników, przez co stanowi rażące naruszenie przepisów BHP. Odnosząc te ogólne uwagi do ustalonego w sprawie stanu faktycznego nie może w przekonaniu Sąd budzić wątpliwości fakt, iż stwierdzone w czasie obu przeprowadzonych u płatnika składek kontroli stwierdzono rażące naruszenie przepisów bhp w rozumieniu przepisu art. 36 ust. 1 ustawy wypadkowej. Należy pokreślić, iż w świetle treści uzasadnienia odwołania, stwierdzone w czasie pierwszej kontroli liczne naruszenia przepisów bhp miały rzeczywiście miejsce. Płatnik składek stwierdził bowiem, iż wskazane przez niego w tym uzasadnieniu decyzje (1 – 10) zostały wykonane. Analiza stwierdzonych w czasie obu kontroli nieprawidłowości uzasadnia ocenę inspektora pracy, iż stwierdzone przez niego naruszenia przepisów bhp miały charakter rażący gdyż stwarzały bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia pracowników. Nieprzypadkowo zatem inspektor pracy wstrzymał eksploatację maszyn i urządzeń, zagrażających zdrowiu i życiu pracujących przy nich pracowników. Nie ulega bowiem wątpliwości, że stwierdzone niekompletne osłony wrzeciona tokarki uniwersalnej typ (...), roboczych wałów rozbieżnych walcarek do gwintów typ (...), osłony wrzeciona tokarki uniwersalnej łuszczarki oraz konieczność zainstalowania w sposób prawidłowy krańcowego wyłącznika bezpieczeństwa tej tokarki i inne, stanowią przejaw rażącego, zagrażającego życiu i zdrowiu pracowników naruszenia przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. W świetle zebranego w sprawie materiału nie budzi wątpliwości również fakt, że także w czasie ponownej kontroli stwierdzono naruszenia takich przepisów w stopniu stwarzającym zagrożenie dla wskazanych wyżej wartości. W tych okolicznościach podniesiony w uzasadnieniu odwołania argument wskazujący na poprawę w stosunku do pierwszej kontroli stanu bhp nie uzasadnia wniosku odwołania. Nadal bowiem wynik drugiej kontroli ujawnił kwalifikowane naruszenia przepisów bhp.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. pozbawione uzasadnionych podstaw odwołanie oddalił.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz kosztów ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490).